

יוסי רוזן, המניות זינקו ב-716% (צילום: ראובן קסטור)

אל נא תאמרו לי שלום

יהודה שרוני

בסוף השבוע הבא יארוז מנכ"ל החברה ליש"אל, יוסי רוזן, את החפצים במשרדו ויפרד לשלום מהחברה וממשפחת עופר, הבעלים. "יש מנכ"לים שעוזבים חברה ומיד מתנתקים", הוא אומר לנו בראיון בלעדי, "אבל אני לא מהסוג הזה. אני מאחל לכל מנכ"ל בחברה ציבורית לסיים את תפקידו ברוח טובה כליכך עם בעלי השליטה".

אז אם הבל טוב, למה זה נגמר דווקא עכשיו? "הגעתי לחברה לישראל בספטמבר 1998 ושימי שתי בתפקיד 8.5 שנים", מסביר רוזן. "אני חושב שמנכ"ל חייב ללכת הביתה אחרי 7-6 שנים מקסימום. אצלי זה אמנם נמשך קצת יותר, אבל זה בדיוק הזמן לסיים. כששואלים אותי למה עכשיו, אני עונה שקבענו מועד והוא סוף-סוף הגיע. ביולי ימלאו לי 68 שנים, אבל אני יכול להרגיע אותך", הוא מוסיף בחיוך, "אני עוד לא יוצא לפנסיה".

ואכן רוזן לא ממחר להיפרד ממשפחת עופר. עד סוף השנה הוא ימשיך לכהן כיו"ר דירקטוריון בימוקלים לישראל ובהמשך גם כיו"ר בוי"ן חיפה. הוא משמש כדירקטור מטעם המשפחה בבנק מזרחי-טפחות, ובקרוב גם יצטרף כדירקטור ברשת, לאחר שנענה לבקשתו של אורי אנגיל. כך שזו רחוקה מלהיות פרידה של ממש.

"מטוס פרטי כדי להגיע למוסקבה"

כשהאחים עופר הגיעו לחברה לישראל באפריל 1999 נשאלה השאלה, האם הם ישאירו בתפקיד את רוזן, שאותו "קיבלו" בירושה ממשפחת אייזנברג - בעלת השליטה הקודמת בחברה. האחים הציעו לו להישאר, רוזן הסכים והשאר היסטוריה: מאז 1 ביוני נואר '99 ועד השבוע שעבר זינקו מניות החברה ל-7.15%, ומניות כ"ל ל-7.25%. לשם השוואה, מרד המעוף עלה באותו פרק זמן ב-20.9%. שווי השוק של החברה לישראל עלה מ-425 מיליון דולר בתחילת '99 ל-5.2 מיליארד דולר כיום, והשווי של כ"ל זינק ממיליארד דולר ל-10 מיליארד דולר. עכשיו אתה הולך להיות יו"ר בוי"ן. מה התוכנית שלך שם?

"זה אתגר מאוד משמעותי בשבילי, ואני אהיה רק שם ולא בשום פעילות פרטית נוספת", הוא מספר. אלא שמעבר לתחרות המתהווה בשוק האנרגיה הישראלי, רוזן רוצה לקחת את בוז'ן קדימה: "הרגם מבחינתי הוא כ"ל, שהכפילה את המכירות באמצעות מיוזמים ורכישות של חברות מחו"ל. בכל מקרה, אנחנו לא נישאר רק בחיפה".

לאחרונה הודעתם על כוונתכם להיכנס לתעשיית הרכב במזרח הרחוק. מה לכם ולמכוניות? "בחברה לישראל אנחנו כל הזמן מחפשים מגוון עי צמיחה", מסביר רוזן. "בין יצרנית הרכב הסינית צ'רי לבין הו"ר עידן עופר נוצרה כימיה אישית. הם חיפשו חברה שתפיץ את המכוניות שלהם בעולם וראו שאנחנו רציניים. תמננו על הסכם עקרונות והפקדנו ערבויות בהיקף 225 מיליון דולר. עכשיו

אנחנו ממתינים לאישורים בסין".

אין ספק שרוזן גאה בפעילות של החברה שהוא מנהל כשנים האחרונות, אבל יש לו גם מילים טובות להגיד על סביבת העבודה שלו. "המשק הישראלי הוא משק בריא. הכלכלה העולמית נמצאת בצמיחה מתמדת, והמשק שלנו הצליח למצוא את הנישות להשתלב בה. פעם אנשי עסקים בישראל היו צריכים מכונית טובה כדי להגיע לירושלים - היום הם צריכים מטוס פרטי כדי לטוס למוסקבה או לבייג'ינג".

אם כבר מדברים על מטוסים, יותר ויותר אנשי עסקים בארץ קונים לעצמם מטוסים פרטיים. אתה לא חושב שזה צורם לנוכח המצב בישראל? "הרבה אנשים אוהבים להתעסק בהיבט הרכילות של זה. מכונית כלכלית - אם טסים לפגישת עסקים קצרה במוסקבה במטוס פרטי או בחברת תעופה פה סרירה שגולת 3 ימי עבודה - כל הסוגיה בטלה בשישים". רוזן גם לא שוכח את המטוס של הבורס. "כפי שפורסם, גם לעידן עופר יש מטוס פרטי, והוא משתמש בו על חשבוננו לטובת החברה לישראל".

במזרח למאקרו: כ"ל מייצאת ב-3 מיליארד דולר לשנה. איך משפיעה עליכם התחזקות השקל? "הבעיה עלולה להתעורר רק אם היא תימשך לאורך זמן. היחלשות הדולר היא בעיה עולמית שגורמת בעת מצב הכלכלה האמריקנית, אבל השקל חזק גם מפני שקופת האוצר מלאה מוזמנים ואין דוח מלא שיספר לציבור על היקפי ההכנסות האמיתיים".

למה הבורסה?

"הרפורמה בשוק ההון הביאה לגידול ניכר בהכנסות ממסים. מאז הסחר בין ישראל לעולם נוסה כיום לטובת היצוא, והגירעון ביתרות המט"ח הפך לעודף. בסוף השנה יתברר שהיה לנו עודף תקציבי עצום ואז ישאלו מדוע לא היתה התאמה בין המדיניות הכלכלית לעודף התקציבי. אין ספק כי אם הממשלה היתה מוציאה את עודפי המטבע, גם המצב כשער החליפין היה משתנה".

אז איך פותרים את בעיית היצוא. האם יש מקום להתערבות של בנק ישראל?

"אני לא יודע איך פותרים את הבעיה, אבל חשוב להבין שהיא באמת מעיקה על היצואנים. לאורך זמן המצב יאלץ חברות תעשייה לפטר עובדים".

מפחדים לקבל החלטות

לכד מן הביקורת שלו על השימוש של הממשלה בהכנסות, רוזן תוקף את המדינה גם על עיכוב המע"ק נק שהובטח בזמנו לחברת טאואר. "זאת דוגמה לאיך המדינה מגרשת משקיעים זרים". הוא אומר.

אולי השרים פשוט מפחדים ממבקר המדינה? "אין כאן עניין של ביקורת, כי ההחלטות כבר הן קבלו מזמן", הוא אומר וכוותה נשימה מוסיף, "אבל לצערי, אני מסכים שעודף הביקורת גורם לפקיד מדינה חרוצים לא לקבל החלטות כדי לא להסתכן. מבלי להיכנס לפוליטיקה, אם ישראל היתה מתנהלת לת 10 השנים הראשונות שלה כפי שהיא מתנהלת היום - עם כל הביקורות והוועדות - אז לא היה קיים היום כלום במדינה".

אחרי כמעט עשור בתפקיד, יוסי רוזן מתנתק מלשכת מנכ"ל החברה לישראל • אבל מתכוון להישאר צמוד צמוד למשפחת עופר